

ЕКОНОМІКО-ПРАВОВА СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ “ФІНАНСОВІ ВКЛАДЕННЯ” ТА “ФІНАНСОВІ ІНВЕСТИЦІЇ”

Розглянуто економіко-правову сутність поняття “фінансові вкладення” та “фінансові інвестиції”. Виокремлено спільні та відмінні риси між даними поняттями, на основі проведеного критичного аналізу тлумачень у наукових та у періодичних виданнях.

Ключові слова: інвестиції, фінансові вкладення, фінансові інвестиції.

Постановка проблеми. У процесі фінансово-господарської діяльності у підприємства постійно виникає потреба у збільшенні прибутку. Дана потреба задовільняється за допомогою двох шляхів: максимізація доходів і мінімізація витрат.

Для максимізації доходів виділяють основні шляхи: 1) збільшення доходів від реалізації товарів, робіт, послуг; 2) розширення виробництва; 3) здійснення вкладень в інші підприємства. Одним із напрямів зменшення витрат є зниження рівня собівартості продукції. Що може бути реалізовано при переході виробництва на комп'ютеризовану форму з меншою чисельністю працівників, тобто з меншою сумою фонду оплати праці з відповідними відрахуваннями і утриманнями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання економіко-правової сутності понять “фінансові інвестиції” та “фінансові вкладення” досліджувалися в наукових працях таких вчених як: С.Ф. Голова, Я.Д. Крупки, С.В. Мочерного, К.В. Овчаренка, В.С. Рудницького. Однак, у працях наведених авторів дослідження сутності поняття “фінансові вкладення” не досить широко розглянуто у порівнянні з поняттям “фінансові інвестиції”, що підтверджує необхідність проведення дослідження трактування таких понять.

Мета дослідження – дослідити економіко-правову сутність понять “фінансові вкладення” та “фінансові інвестиції”, визначити найбільш прийнятні ознаки за якими слід розрізняти дані поняття.

Викладення основного матеріалу. Слід відмітити, що в даних умовах ринкової економіки процедура здійснення інвестицій є дуже важливою і актуальною, що підтверджують статистичні дані щодо діяльності Всеукраїнського депозитарію цінних паперів (далі – ВДЦП), а саме: станом на 1 січня 2013 р. зареєстровані активи ВДЦП становлять 613 мільярдів гривень. Активи, що обслуговуються ВДЦП, то слід зазначити, що станом на 1 січня 2013 року загальна кількість даних активів становила 9417 шт., номінальною вартістю 613401 млн. грн. З них в бездокументарній формі обслуговується акцій кількістю 4217 шт., номінальною вартістю 267949 млн. грн., облігацій підприємств – 1913 шт. і 94047 млн. грн. відповідно. В документарній формі обслуговується акцій кількістю випусків 1007 шт. номінальною вартістю 35186 млн. грн. та облігацій підприємств – 7 шт. та 49 млн. грн. відповідно. Також необхідно враховувати і стан іноземних інвестицій, які надійшли в Україну в 2012 році, а саме 6013,1 млн. дол. США прямих інвестицій (акціонерного капіталу). З країн ЄС унесено 42979,3 млн. дол. інвестицій (78,9% загального обсягу акціонерного капіталу), із країн СНД – 4269,0 млн. дол. (7,8%), з інших країн світу – 7214,1 млн. дол. (13,3%). Прямі інвестиції з України здійснено до 49 країн світу, переважна їхня частка спрямована до Кіпру (89,6%).

Проаналізувавши статистичні дані щодо руху прямих інвестицій (відносяться до групи фінансових) в Україну та з України, слід відмітити, що даний процес є досить позитивним для кожної країни, так як це є свідчення про розвиток галузей економіки, розширенням інфраструктури тощо.

Фінансові інвестиції – це активна форма ефективного використання вільного капіталу підприємства, яка має особливості у тому, що:

1. здійснюється на більш пізніх стадіях розвитку підприємства, коли задоволені його потреби в реальних інвестиціях;

2. дає можливість здійснювати зовнішнє інвестування в країні і за її межами;

3. є незалежним видом господарської діяльності для підприємств реального сектора економіки, оскільки стратегічні завдання їх розвитку можуть вирішуватися тільки шляхом вкладень капіталу до статутного фонду і придбання контрольних пакетів акцій інших підприємств;

4. дозволяє підприємству реалізувати окремі стратегічні цілі свого розвитку більш швидко і дешево;

5. підприємство має можливість вкладати кошти як в без ризикові інструменти, так і в спекулятивні, і, таким чином, здійснювати свою інвестиційну політику як консервативний або агресивний інвестор;

6. потребує мінімум часу для прийняття управлінських рішень порівняно з реальними інвестиціями (проектами) [18].

Також при розгляді питання щодо сутності фінансових інвестицій, необхідно визначити об'єкти, в які здійснюється інвестування.

Об'єктами інвестиційної діяльності у виступають:

1. новостворювані й модернізовані основні фонди у всіх галузях народного господарства;

2. цінні папери;

3. цільові грошові вклади;

4. науково-технічна продукція;

5. інші об'єкти власності;

6. майнові права;

7. права на інтелектуальну власність [16].

Визначення сутності поняття “фінансові інвестиції” наводиться різними авторами в довідковій, науковій і навчальній літературі.

Узагальнення поглядів різних авторів наведено на рис. 1. З наведеного рисунку видно, що поняття “фінансові інвестиції” трактується по-різному, а саме:

– як вкладення коштів;

– вкладення капіталу;

– господарські операції;

– форма руху національного фінансового капіталу;

– засіб забезпечення механізму функціонування держави.

Узагальнення поглядів різних авторів щодо сутності "фінансових інвестицій"

Рис. 1. Узагальнення поглядів авторів щодо сутності поняття "фінансових інвестицій"

Найбільша частка науковців, а саме 32 % з загальної сукупності (Борисов А.Б. [6, с. 259], Воронова Л.К. [31], Воронцовский А.В. [11, с. 528], Майорова Т.В. [29], Пересада А.А. [33], Мочерний С.В. [30, с. 636], Орлюк П.О.) вважають, що фінансові інвестиції – це саме інвестування, вкладення коштів в фінансові інструменти, а також фінансові активи. Також 23 % з загальної сукупності авторів, а саме: Вахрин П.І. [8], Воронцовский А.В. [11, с. 528], Герасименко О.В. [28, с. 168], Коваленко Ю.М., Колесніков Г.О. [27, с. 64], Коноплицький А.В., Мочерний С.В. [30, с. 636] вважають фінансові інвестиції вкладенням, є процесом інвестування коштів в цінні

папери. Інші ж підходи виділяються лише одним або двома авторами, що є не досить актуальним серед інших науковців. Але не варто забувати про трактування даного поняття в податковому законодавстві, що уособлює в собі Податковий кодекс України.

Отже, можна зробити висновок, що не існує єдиного підходу до розуміння поняття "фінансові інвестиції", що ускладнює як розуміння даного аспекту, так і відображення його в обліку.

Також проблемним питанням є відмінність трактування сутності поняття "фінансових інвестицій" в бухгалтерському і податковому обліку (рис. 2).

Рис. 2. Дефініції поняття "фінансові інвестиції" у фінансовому та податковому обліку

При розумінні сутності господарської операції необхідно виділити те, що це факт господарського життя, який призводить до зміни у складі майна підприємства [7, с. 265]. Дане визначення господарської операції наведено і в законодавчих актах. В Податковому кодексі України дане поняття не визначається, хоча при визначенні фінансових інвестицій воно згадується. Якщо ж говорити про трактування поняття "актив", то згідно ст.1 Закону України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність" – це ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується приведе до отримання економічних вигод у майбутньому [20].

Згідно сутності даних понять фінансові інвестиції розглядаються з різних точок зору: в податковому обліку важливо щоб відбулася зміна майна підприємства, а в фінансовому – отримання вигоди в майбутньому. Якщо ж говорити про трактування даного поняття в податковому обліку, то слід відмітити, що зміна майна підприємства може здійснюватися різними способами як від отримання кредиту, вкладання коштів на депозитний рахунок, так і від інвестиційної діяльності, що являє собою вкладення вільних коштів в дочірні або інші підприємства, також сюди відноситься надання товарного кредиту. Також слід зазначити, що операції з фінансовими інвестиціями можуть призвести як до позитивної зміни в капіталі, так і до негативної. Тому необхідно ретельно продумувати чи варто здійснювати фінансове інвестування. Якщо ж повернутися до трактування сутності "фінансові інвестиції", у фінансовому обліку, то мова йдеться про ресурси підприємства, які підприємство контролює. Але ж розрізняють різні права власності на ресурси:

підприємство може володіти активами, але не контролювати їх. Дане проблемне питання необхідно врегулювати на законодавчому рівні, щоб не виникало спірних питань щодо розуміння сутності "фінансові інвестиції".

На основі проаналізованих підходів до трактування поняття "фінансових інвестицій" для кращого розуміння їх сутності запропоновано власне визначення. Під фінансовими інвестиціями – пропонуємо розуміти вкладання вільних коштів в фінансові інструменти, а саме: в цінні папери та інші види, в статутний капітал підприємств різних організаційно – правових форм для одержання економічних вигод або ж права контролю у майбутньому над об'єктом вкладень.

Найбільша частка науковців і різних авторів передбачають саме процес вкладення коштів, інша ж частина уточнюють куди вкладаються вільні кошти. Але не варто забувати і про здійснення інвестування в статутний капітал інших підприємств. Тому запропоноване визначення більш детально описує сутність поняття "фінансові інвестиції".

Щодо поняття "фінансові інструменти", то слід дослідити його сутність і значення, що розкривається в Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 13 "Фінансові інструменти". Згідно даного положення фінансовий інструмент – контракт, який одночасно призводить до виникнення (збільшення) фінансового активу в одного підприємства і фінансового зобов'язання або інструмента власного капіталу в іншого [21]. Дане положення визнає види фінансових інструментів рис. 3.

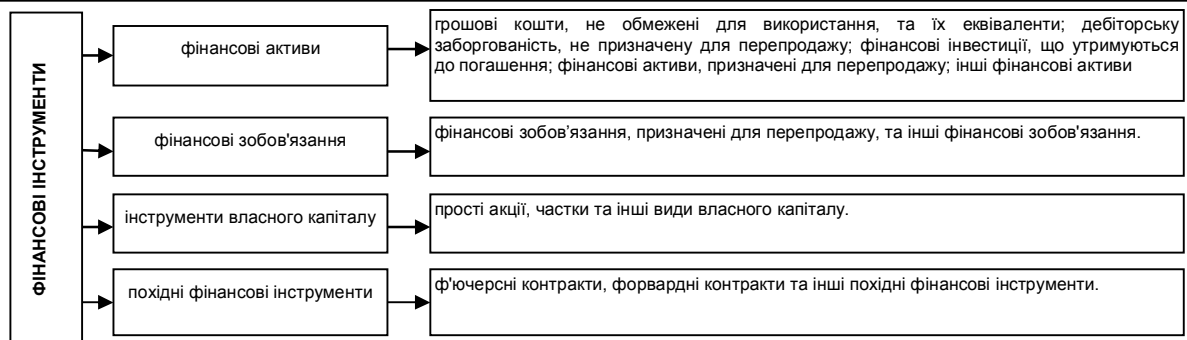

Рис. 3. Види фінансових інструментів [34]

До фінансових інструментів крім фінансових інвестицій відносяться такі об'єкти, як дебіторська заборгованість не призначена для продажу, також грошові кошти не обмежені для їх використання, тобто важливо розуміти відмінність фінансових інвестицій від інших елементів, що відносяться до фінансових інструментів. Тобто на законодавчому рівні необхідно

розмежувати які саме фінансові інструменти відносяться до фінансових інвестицій, а які ні.

Питання щодо фінансових інвестицій розглядаються різними авторами в періодичній літературі. Узагальнення питань, що розглядається в періодичній літературі наведено в таблиці 1.

Таблиця 1. Розгляд питань в періодичній літературі щодо фінансових інвестицій

№ п/п	Перелік питань, які розглядалися в літературі	Фахові видання	Періодичні видання	Кількість	% до загальної сукупності
1	Одлік фінансових вкладень	3	2	5	7,1
2	Бухгалтерські рахунки	1	5	6	8,6
3	Порівняння ПСБО і МСФЗ	3	3	6	8,6
4	Сутність фінансових інвестицій	4	5	9	12,9
5	Діяльність по залученню фінансових інвестицій	1	-	1	1,4
6	Класифікація фінансових інвестицій	3	3	6	8,6
7	Аналіз фінансових інвестицій	2	1	3	4,2
8	Оцінка фінансових інвестицій	1	1	2	2,9
9	Нормативне регулювання	4	8	12	17,1
10	Управління фінансовими інвестиціями	1	1	2	2,9
11	Фінансова звітність	-	1	1	1,4
12	Дивіденди	-	6	6	8,6
13	Цінні папери	-	11	11	15,7
Загальна кількість		23	47	70	100

Згідно наведеної таблиці видно, що найбільше уваги 17,1% від загальної сукупності авторів які досліджували дане питання, а саме: Кабанов В.Г. [23], Асист Ю.Ю. [2], Стефашин Г.С.[42], Лиса О.І., Лукомська О.І., Воробець Т.І. [9], Іванський А.Й. [22, с. 113], Бикова Г. [4], Кловська Ю. [25, с. 14-15], Киян І. [24, с. 18-21], Беднарчук Г. [3, с. 20-21], Алпатова Н. [1, с. 28-29] приділяють увагу нормативному регулюванню операцій з фінансовими інвестиціями. Також 15,7% з загальної сукупності авторів таких як: Ольга Папінова [32, с. 2-5], Вікторія Якимашенко [46, с. 6-12], Олександр Цейтельман [45, с. 27-31], Пономаренко І.В. [35], Ганна Бикова [4], Юлія Кловська [25, с. 14-15], Ірина Киян [24, с. 18-21], Наталія Білова [5, с. 25], Юлія Єгорова [19, с. 30-37] від загальної сукупності приділялося цінним паперам. Достатньо

уваги приділяється питанню щодо визначення сутності фінансових інвестицій, такі автори як: Гончаров В.М., Радіонов О.В. [13], Горбатюк Л.М. [14], Свінцов О.М., Іваночко С.С. [39], Правдюк Н.Л., Слівінська А.В. [36], Воробець Т.І. [10], Стадницька О.М. [41], Дорощ О.Б. [17], Губа Є. [15] а саме 12,9% з загальної сукупності. Найменше уваги приділяється питанням щодо відображення операцій з фінансовими інвестиціями в фінансовій звітності, а також розгляду діяльності щодо залучення фінансових інвестицій.

Нами проаналізовано питання щодо операцій з фінансовими інвестиціями в авторефератах. На рис. 4 зображено динаміку досліджень авторефератів за напрямом "інвестиції" в Україні та Росії протягом 1999-2011 р.

Розгляд фінансових інвестицій в авторефератах

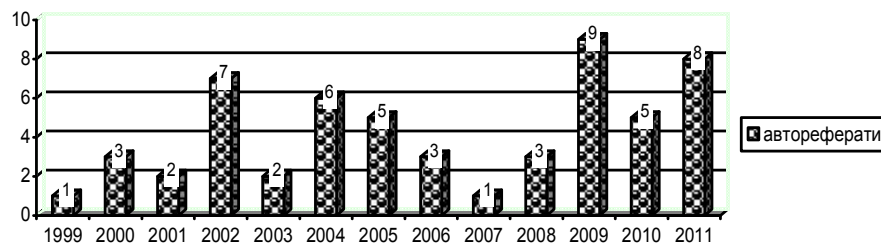

Рис. 4. Динаміка кількості авторефератів захищених в Україні та Росії за темою "інвестиції"

Проаналізувавши динаміку кількості авторефератів в Україні та Росії, слід відмітити, що найбільша кількість захистів відбулась у 2009 – 9 шт., в 2011 році – 8. На даному рисунку спостерігається велика варіація кількості захищених авторефератів. Це може бути пов'язано з такими чинниками: економічні, політичні, соціальні та ін.

Кожен з науковців розглядав окремий напрям питань, в частині інвестицій. Найбільш розповсюдженими є питання щодо залучення іноземних інвестицій в Україну,

щодо інвестиційної діяльності і інвестиційного портфелю. Соколова О.М. [40] довела, що для прискорення реструктуризації економіки України необхідно залучати іноземні інвестиції переважно в прямій формі, зокрема у вигляді спільних підприємств. Федоренко І.А. [44] запропонувала організаційно-економічний механізм планування залучення та регулювання інвестицій який базується на моделі оцінки і прогнозуванні факторів, які впливають на активізацію інвестиційних процесів, а також

на стратегії управління інституціональними та організаційними структурами. Пухальський В.В. [37] уточнив сутність категорії "інвестиції" на основі комплексного аналізу та узагальнення підходів до визначення ключових категорій теорії інвестицій з урахуванням особливостей трансформаційної економіки. Савченко Е.О. [38] удосконалив класифікацію інвестицій, яка, на відміну від існуючих, містить такі класифікаційні ознаки: форма власності; форма участі інвестора; форма відтворення; форма фінансування; період інвестування; форма участі в інвестуванні; форма вкладання коштів; вид інвестицій; форма реального інвестування. Тобто кожен науковець розглядав різні напрями одно питання.

В результаті розгляду 52 авторефератів щодо операцій з інвестиціями, включаючи фінансові, однак, теоретичні та практичні аспекти визначення сутності та класифікації, системи оподаткування, здійснення внутрішнього контролю та організації бухгалтерського обліку операцій з фінансовими інвестиціями потребують уточнення і подальшого розвитку за сучасних умов. Факт позитивної динаміки наукових досліджень свідчить про актуалізацію даної теми за різними роками.

З метою подальшого розгляду понять "фінансові вкладення" та "фінансові інвестиції" необхідно розглянути, що саме розуміють під поняттям вклади. Під поняттям "вклади" розуміють грошові кошти населення, підприємств і організацій, внесені на зберігання в банки на певних умовах [13, с. 221]. В науковій літературі поняття "фінансові вкладення" окремо від "фінансових інвестицій" не розглядається, що значно ускладнює розуміння даного поняття. Існують два основних види вкладень: капітальні і фінансові інвестиції. Капітальні вкладення розглядаються з позиції реконструкції, монтажу, ремонту основних засобів і іншим матеріальних активів, які знаходяться на балансі підприємства. До капітальних вкладень також відносять будівництво як підрядним способом, так і власними силами. Підрядний спосіб являє собою надання послуг підрядними організаціями. На законодавчому рівні

є затверджений перелік послуг, які можуть надаватися різними організаціями. Господарський спосіб полягає в тому, що підприємство власними силами здійснює необхідне йому будівництво. Якщо говорити про фінансові вкладення – це абстрактні кошти, які приносять підприємству дохід протягом певного часу. При чому не зазначено протягом якого періоду це повинно бути здійснено. Тобто дане вкладення може принести підприємству дохід як у короткостроковому, так і довгостроковому періодах.

До фінансових вкладень відносять: внески в статутні капітали інших підприємств (у тому числі дочірніх), у цінні папери (акції, облігації) процентні облігації державних та місцевих позик, на депозитні рахунки банків, на ощадні сертифікати; позики, надані іншим організаціям; вкладення майна за договорами про спільну діяльність. Якщо говорити про фінансові вкладення, то можна зробити висновок що не всі вкладення капіталу є фінансовими інвестиціями. Так, у будь-якої юридичної особи, зайнятої у сфері матеріального виробництва або торгівлі, вилучення ресурсів у вкладення з метою отримання доходу будуть означати фінансові вкладення. В організаціях, що зайняті у фінансовій сфері і є професійними учасниками ринку цінних паперів, фінансові вкладення не є вилученням ресурсів і, як наслідок, не є фінансовими вкладеннями. Для названих організацій робота з цінними паперами, що придбані за рахунок власних коштів і за рахунок коштів клієнтів, буде становити предмет їхньої основної (статутної) діяльності, в тому числі за рахунок коштів клієнтів, – посередницьку діяльність.

На рис. 5 наведено спільні і відмінні риси між поняттями "фінансові вкладення" і "фінансові інвестиції".

Основною відмінністю між поняттями "фінансові вкладення" і "фінансові інвестиції" є сфера діяльності, яку виконує суб'єкт господарювання та напрями вкладення. Спільною рисою обох понять є здійснення вкладень для отримання в майбутньому економічних вигод, а саме у вигляді доходу або ж прибутку. Також важливим аспектом є контроль над об'єктом вкладень.

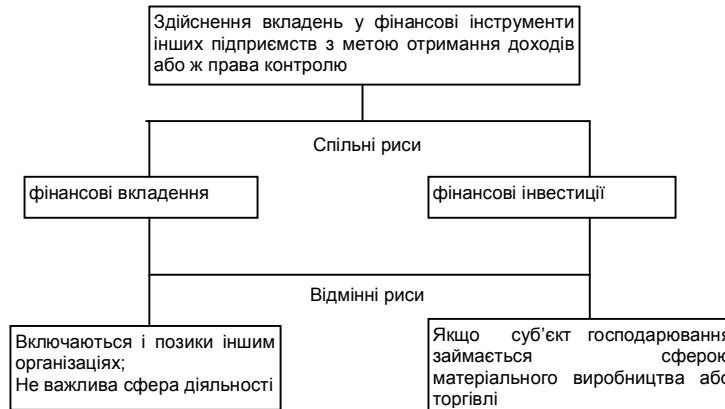

Рис. 5. Порівняння понять "фінансові вкладення" і "фінансові інвестиції"

Тобто, якщо говорити про сутність таких понять як "фінансові вкладення" і "фінансові інвестиції", то слід зазначити, що це аналогічні поняття, що враховують лише сферу господарювання, якою займається організація.

Якщо ж розглядати інвестиції в загальному, то даний термін походить від латинського слова *invest*, що означає "вкладати". У широкому трактуванні інвестиції можуть бути визначені, як довгострокове вкладення капіталу з метою подальшого його збільшення, тобто вкладення капіталу з метою створення та отримання майбутнього чистого прибутку, що перевищує загальну початкову величину інвестицій (вкладеного капіталу). При цьому приріст капіталу повинен бути достатнім, щоб компенсувати інвестору відмову від використання наявних коштів на споживання в поточному періоді, винагородити його ризик і відшкодувати втрати від інфляції в майбутньому періоді [43, с. 326].

На основі критичного аналізу можна можна виокремити спільні та відмінні риси понять.

Висновки та перспективи подальших досліджень.

Для розуміння і трактування сутності понять "фінансові інвестиції" та "фінансові вкладення" не існує єдиного підходу, як у навчальній, періодичній, так і науковій літературі. Поняття "фінансові вкладення" та "фінансові інвестиції" мають, як спільні так і відмінні риси, хоча інвестиції можуть розглядатися, як довгострокове вкладення. Отже, на сучасному етапі розвитку ринкової економіки відсутнє єдине трактування сутності поняття "фінансові інвестиції". Тому необхідним є подальше врегулювання даного питання на законодавчому рівні.

Список використаних літературних джерел:

1. Алпатова Н. ПДВ при торгівлі борговими зобов'язаннями / Н. Алпатова / Все про бухгалтерський облік. – № 47. – 23.05.11. – с. 28-29
2. Асуст. Ю.О. Державне регулювання ринку фінансових інвестицій: зарубіжний досвід і національні реалії / Ю.О. Асуст. / Науковий вісник НЛТУ України. – Вип. 19.13.2009 р.: [електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.nbuv.gov.ua> 3. Беднарчук Г. Як утримати ПДФО з дивідендів. / Галина Беднарчук / Дебет – Кредит. – № 10. – 2013. – с.20-21 4. Бикова Ганна. Зміни до ПКУ щодо ПДВ / Ганна Бикова / Дебет – Кредит. – №36. – 2012: [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua> 5. Білова Н. Момент (дата) відображення витрат на придбання цінних паперів на вторинному ринку / Н. Білова / Податки та бухгалтерський облік. – № 58 (1555). – с.25. 6. Борисов А.Б. Большой экономический словарь. / А.Б. Борисов.– М.: Книжный мир, 2001. – 895 с. – С. 259 7. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник для студентів спеціальності 7.050106 "Облік і аудит" вищих навчальних закладів. / 3-є вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП "Рута", 2003. – 443 с. 8. Вахрин П.И. Инвестиции: Учебник. / П.И.Вахрин.– М.: Издательско-торговая корпорация "Дашков и Ко", 2002. – 384 с. 9. Воробець Т.І. Економічна сутність фінансового інвестування на фондовому ринку України. / Т.І. Воробець / Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції – 2011 – № 2: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua> 10. Воробець Т.І. Необхідність фінансових інвестицій в умовах ринкової економіки / Т.І. Воробець: [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua> 11. Воронцовский А.В. Инвестиции и финансирование: Методы оценки и обоснования. / А.В. Воронцовский.– С.Пб.: Издательство С.-Петербургского университета, 1998. – 528 с 12. Гарбузов В.Ф. Финансово – кредитный словарь. Т. 1. Гл. редактор В.Ф. Гарбузов. – М.: Финансы и статистика. 1984. – 511 с. 13. Гончаров В.М. Фінансові інвестиції: сутність та теоретичні аспекти залучення / В.М. Гончаров, О.В. Родіонов / Луганський національний аграрний університет. Збірник наукових праць ЧДТУ. Випуск 21: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua> 14. Горбатюк Л.М., Інвестиції: економічна сутність і класифікація. / Л.М. Горбатюк. / Вісник Полтавської державної аграрної академії. – № 2. – 2010: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua> 15. Губа Є. Фінансові інвестиції: визначення та класифікація в податковому та бухгалтерському обліку. / Є. Губа / Школа бухгалтера. – № 18. – 17.11.2003: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua> 16. Довгострокові фінансові інвестиції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://studik.lviv.ua/rol-f-nansovogo-menedzhmentu-v-keruvann-f-nansami-organ-zats-y/dovgostrokov-f-nansov-vkladennya.html> 17. Дорош О.Б. Основні завдання та напрями аудиту фінансової діяльності підприємства / О.Б. Дорош. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua> 18. Економічна сутність інвестицій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://diplomukr.com.ua/news/2009/02/25/376> 19. Єгорова Ю. Облік та оподаткування дивідендів / Ю. Єгорова / Дебет – Кредит. – № 5. – 2013. – с.30-37 20. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16.07.1999 р. зі змінами № 3422-IV (3422-15) від 09.02.2006 // ВВР, 2006. – № 26, ст. 210. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua> 21. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність" від 16.04.1991 № 959-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua> 22. Іванський А.І. Тенденції правового регулювання оподаткування інвестицій. / А.І. Іванський. / Європейські перспективи. – 2011. – № 1, – С. 113-119 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua> 23. Кабанов В.Г. Інвестиційний процес як об'єкт державного регулювання в українській економіці / В.Г. Кабанов / Університет економіки та права "КРОК": [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua> 24. Киян Ірина. Ціннопаперовий акциз / Ірина Киян / Дебет – Кредит. – 2013. – № 8. – с.18-21 25. Кловська Ю. Продаж цінних паперів через торговця: аспект ПДФО / Ю. Кловська / Дебет – Кредит. 2012. – № 38. – с.14-15 26. Коваленко А. Бухгалтерський облік дивідендів. / А. Коваленко / Баланс. – 14 лютого 2013 – № 13 (1260). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua> 27. Колесніков Г.О. Менеджерський словник: Навчально – довідковий

видання / укладач Г.О. Колесніков – К.: ВД "Професіонал", 2007. – 288с. – С.64 28. Коноплицький В.А. Економічний словник: Глумачно-термінологічний / В.А. Коноплицький, І.І. Фііна. – К:КНТ, – 2007. – 580 с. – С. 168 29. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність. / Т.В. Майорова.– К.: ЦУЛ, 2003. – 375 с. 30. Мочерний С.В. Економічна енциклопедія. У трьох томах. Т.1 / Редкол.: С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр "Академія", 2000. – 864 с. – С. 636 31. Овчаренко К.В. Методи порівняльної оцінки ефективності реальних фінансових інвестицій Автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. екон. наук./ К.В. Овчаренко.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua> 32. Папінова О. Під акцизом цінно паперового податку / О. Папінова / Баланс. – 21 лютого 2013, – № 15 (1262). – С. 2-5 33. Пересада А.А. Основы инвестиционной деятельности. / А.А. Пересада. – К.: "Издательство Либра", 1996. – 344 с 34. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 "Фінансові інструменти", затверджені наказом міністерства фінансів України №559 від 30.11.2001 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/>, 35. Пономаренко І.В. Статистичний аналіз структури прямих іноземних інвестицій / І.В. Пономаренко / Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – №4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/> 36. Правдюк Н.Л. Сутність інвестиційної діяльності: роль та значення інвестицій / Н.Л. Правдюк, А.В. Слівінська. / Вісник Запорізького національного університету. – 2010р. – № 2(6). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua> 37. Пухальський В.В. Механізм управління інвестиційною діяльністю промислового підприємства (на прикладі машинобудування) . Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук. . Національний університет "Львівська політехніка" / В.В. Пухальський. : [електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua> 38. Савченко Е.О. Розвиток транснаціонального виробництва через прямі іноземні інвестиції. Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук Донецький національний університет Міністерства освіти і науки України / Е.О. Савченко. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua> 39. Свінцов О.М., Суть та види інвестицій / О.М. Свінцов, С.С. Іваночко / Науковий вісник НЛТУ України. – 2011р. Вип. – 21.15. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua> 40. Соколова О.М. Інвестиції в системі відтворення суспільного продукту Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук. Київський національний університет імені Тараса Шевченка / О.М. Соколова. – 2000. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/> 41. Стадницька О.М. Державне регулювання інвестиційною діяльністю через фондовий ринок./ О.М. Стадницька / Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2011. – № 2(14). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua> 42. Стефанишин Г.С. / Правове регулювання інвестиційної діяльності в Україні / Г.С. Стефанишин; О.І. Лиса / Науковий вісник НЛТУ України. – 2011р. Вип. 21.11 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua> 43. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посібник./ О.О.Терещенко. – К.: КНЕУ, – 2003. – 554 с.). 44. Федоренко І.А. Механізм державного регулювання і планування залучення інвестицій Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук. Донецька державна академія управління. / І.А. Федоренко. – 2002 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua> 45. Цейтельман Олександр. Опціон та опційний сертифікат / Олександр Цейтельман / Баланс. 21березня 2013. – № 23 (1270). – С. 27-31 46. Якимашенко В. Ціннопаперовий облік за новими правилами ПКУ / В. Якимашенко / Баланс. – № 15 (1262). – 21 лютого 2013. – С. 6-12

ЗДРЕНИК Василь Степанович – кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту організацій та інноваційного підприємництва, Тернопільського національного економічного університету.

Стаття надійшла до редакції: 25.04.2013 р.